

Minister og derved at faae dette Forhold ordnet ad Lovgivningens Vej, saa meget mere, som jeg tror, at de Onsker, der ere levende hos Befolkningen om denne Sags Tilendebringelse særlig paa Grund af Misforhold mellem Lønningerne, i Virkeligheden gjør det i høi Grad nødvendigt at faae dette Forhold ordnet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Det Formaal, jeg har stillet mig ved at forelægge det nu forhandlede Lovforslag, tror jeg er med tilstrækkelig Klarhed betegnet baade ved mine Udtalelser i Landstthinget og ved Motiverne til det i Landstthinget forelagte Lovforslag. Mit Formaal er nemlig dette ved Lovforslaget at fremkalde en frugtbarere Anvendelse af de Midler, der nu ere henlagte til de kirkelige Formaal; det er derpaa, at Lovforslaget gaar ud; men naar Formaalet er dette, kan det ikke forundre, at jeg holder paa, at de Midler, der nu anvendes til dette Formaal, ogsaa for Fremtiden skulle anvendes dertil, thi det er jo ligefrem indbefattet i den Opgave, jeg har stillet mig ved dette Lovforslag. Som Betegnelse af, at dette er Formaalet, har jeg foreslaaet, at Midlerne skulle indbrages i en Fond, der opføres paa Finantsloven. Denne Fond var nu for den første Gang, som idag havde Ordet, en strækkelig Forargelse. Han anstrengte sig øiensynlig for at finde Ord, der tilstrækkelig skulde tolke, hvor forfærdeligt det var med denne Fond, og hvor stor det ærede Medlems Overraskelse var bleven, da han saae, at jeg, netop jeg, som i 1863 havde siddet sammen i et Udvalg med det ærede Medlem, nu som Minister havde foreslaaet Noget, der afveg fra, hvad jeg dengang foreslog. Jeg er i det heldige Tilfælde, at jeg kom til at berøre dette Forhold ifjor i Landstthinget, og jeg har der givet en Forklaring over min Stilling til denne Sag, til hvilken Forklaring jeg i alt Væsentligt kan henvise. Men da det nu er bragt paa Bane her idag, og jeg ikke tør vente, at Alle ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) have efterlæst dette — man hørte det for Resten ikke af hans Foredrag idag — saa vil jeg finde det rigtigt, at jeg dvæler et Øieblik ved Sammenhængen med, hvad vi forhandlede og indstillede til Rigsdagen i 1863. Der var den Gang af dette Thing nedfat et Udvalg for at tage et Forslag af den daværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet under Overveelse. Dette Forslag vare vi Alle i Udvalget misfornøiede med, og vi søgte at forhandle med ham for at komme over paa et andet Grundlag; men der var ingen Udfigt til, at dette kunde ske. En Del af Udvalgets Medlemmer udvandrede, saa vidt jeg husker, helt, men Nogle af os, som bleve tilbage — maaske det var os Alle, jeg tør i Dieblisset ikke sige det med Bestemthed — forenede os om en Betænkning, som dog ikke

indeholdt vor sidste Mening om denne Sag, men som, da Liden var saa langt fremrykket, at ingen Afgjørelse kunde finde Sted, indeholdt Noget, som vi haabede at kunne opstille overfor den daværende Ministers Forslag, for at komme til en Afkord med ham. Hvad nu særlig Spørgsmaalet om en Fond og dens Inddragelse i Statskassen angaar, da vare vore Meningerne derom meget delte. Vi vare tre Medlemmer, som bestemte ikke vilde eller i alt Fald ikke uden et stærkt Tryk kunde indlade os paa at indbrage Midlerne i Statskassen. Der var Andre, som vilde foretage dette, men vi vare Alle enige om, at vi kunde gaa ind paa en kirkelig Fond, og En af dem, der den Gang kunde gaa ind paa en kirkelig Fond, kaldte man den Gang Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen). Det ærede Medlem har nu glemt det, men Forglemmelsen er dog ikke større, end at det ærede Medlem, hvis min Husommelse ikke skuffer mig meget, endnu ifjor bevarede en klar Erindring om, hvorledes Aftalen den Gang var imellem os. Det er ganske rigtigt, at jeg, for at faae Ministeren med, i det følgende Aar har været delagtig i at indbringe et Lovforslag, som var overensstemmende med det, som vi Aaret i Forveien havde forenet os om; men det vides jo ogsaa, at vi ikke havde noget Geld med os, og at vi derfor maatte se Sagen staa hen uafgjort. Hvad de andre væsentlige Punkter angaar, da har jeg altid anset en Afgjørelse paa det Grundlag, som nu foreligger, for at være den heldigste. Jeg har altid og ogsaa i Landstthinget erindret derom ved given Leilighed, og overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall), som den Gang var Minister, erindrede jeg om, at jeg ansaa Inddragelsen af alle Midlerne i en kirkelig Fond for at være en heldigere Løsning, og at jeg ikke havde Betænkning ved at gaa ind derpaa. Jeg skal gjentage, hvad jeg har sagt i det andet Thing, nemlig, at det var et daarligt Exempel, som jeg den Gang var med til at give, ved at stille Noget op, som man i Grunden ikke mente, og som man kun stillede op for at have Noget at staa af paa. Dette var et daarligt Exempel, og jeg skal opfordre Andre til ikke at efterligne det i Fremtiden. Hvad man saaledes har gjort, kan man faae at høre ved en senere Forhandling, det ville ærede Medlemmer have erfaret i Dag. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) fandt nu, at det var en forfærdelig Ting, at jeg i Landstthinget endog havde udtalt, at Fonden kunde laane af Statskassen; men saa mærkelig en Ting har man dog nu et Sidespyk til ved de Fonds, som ere opførte paa Finantsloven. Naar Statskassen f. Ex. giver et Tilskud til en af disse Fonds, saa er derved jo udtrykkelig betegnet, at der er en Forskjel mellem Statskassen og Fonden (Th. Kruse: Ja, desværre!) Ja, men det er jo nu en Gang saa. Hvor beklageligt det ærede